

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Remissvar avseende inriktningsunderlag för infrastrukturplaneringen för perioden 2026–2037

Bakgrund

Trafikverket har på uppdrag av Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet remitterat inriktningsunderlag inför infrastrukturplaneringen för perioden 2026–2037.

Bedömning

Danderyds kommun är en del av Stockholm Nordost

Danderyds kommun är en del av det kommunövergripande samarbetet Stockholm Nordost (StoNo), bestående av kommunerna Danderyd, Norrtälje, Täby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker. Stockholm Nordost har tagit fram ett gemensamt yttrande som svar på remissen. Utöver det som lyfts i det kommungemensamma yttrandet, vill Danderyds kommun framföra att följande synpunkter hanteras i det kommande arbetet med att ta fram en ny Nationell plan.

E18

Europaväg E18 trafikeras dagligen av drygt 80 000 fordon, varav cirka 10 procent utgörs av tung trafik. Storskaliga infrastrukturer har en betydande barriärpåverkan genom kommunen, och vägen kännetecknas av trängsel och köbildningar under högtrafik samt höga trafikbullernivåer. Därtill är det höga halter av partiklar, stora utsläpp av växthusgaser, dagvattenföroreningar, brister i gång- och cykelpassager över och under vägen, samt svårt för cyklister att röra sig utmed E18.

I inriktningsunderlaget framgår det att antalet bilresor förväntas att öka med 25 procent. Det innebär att en redan mycket ansträngd trafiksituation på E18 kommer att bli värre, varför det krävs medel till åtgärder för att hantera brister och behov. Trafikverket lyfter elektrifieringen av fordonsflottan som långsiktig åtgärd för att minska utsläpp av växthusgaser – en positiv utveckling som samtidigt kräver utbyggnad av laddinfrastruktur. Det går samtidigt konstatera att det finns ett stort behov av ytterligare medel för att hantera andra utmaningar och behov.

Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) E18 för sträckan Stocksund – Arninge startar våren 2024, en studie som ska utreda brister och behov och därefter ta fram åtgärdsförslag för E18 på den aktuella sträckan. Danderyds kommun anser att de åtgärdsförslag som ämnar att hantera framkomlighet, buller, luftpartiklar, kollektivtrafik och cykel måste prioriteras i kommande

Kommunstyrelsen

planperiod. Detta för att ligga i fas med utvecklingen som sker nordost i regionen och den förväntade trafikökningen på vägen. För Danderyds kommun är det viktigt att kunna förändra E18, antingen genom tunnelförläggning eller överdäckning. För att möjliggöra en bättre miljö kring E18 behöver gamla och ytkrävande trafikplatser utmed E18 förändras till mer yteffektiva trafiklösningar som möjliggör utveckling på strategiska platser. Det skulle bidra med nytta både lokalt och regionalt. Det gäller samtliga trafikplatser i kommunen – Inverness, Danderyds sjukhus, Mörby och Danderyds kyrka.

Bytespunkt Danderyd sjukhus och centrala Danderyd

En avgörande fråga i den kommande åtgärdsvalsstudien (ÅVS E18) är att utreda hur en tunnelförläggning eller överdäckning av E18, där bytespunkt Danderyd inkluderas, kan genomföras. Frågan är förenad med Roslagsbanans utbyggnad till city och ställer krav på att, i ett tidigt skede, lösa hur utvecklingen av bytespunkten kan ske. Platsen är komplex och omfattar en stor yta med flertalet detaljplaner. För Danderyds kommun är det viktigt att det finns en helhetssyn, långsiktighet och förutsägbarhet som bidrar till tydliga planeringsförutsättningar för kommunen. E18 och bytespunkten är starkt förenade med centrala Danderyds utveckling, och kommunen anser att dessa viktiga frågor ska prioriteras. En bättre bytespunkt vid Danderyds sjukhus, som inkluderar tunnelbanan, Roslagsbanan och bussar, skapar utvecklingsmöjligheter för såväl regionen som för Danderyds kommun. Bytespunkt Danderyd kan således knyta samman sjukhusområdet med Mörby- och Stocksundssidan, och skapa säkrare, tryggare och attraktivare stads- och trafikmiljöer för gående, cyklande och kollektivtrafikresenärer.

Danderyds sjukhus är en viktig bytespunkt och målpunkt för pendlare i Stockholm Nordost. Resan vidare mot innerstaden eller västerut sker för många härifrån. Bussterminalen har redan i dag kapacitetsbrist med stort behov av att skapa en bättre resenärsmiljö med god tillgänglighet mellan tunnelbanan, bussar och Roslagsbanan. Dagens trafikutformning är långt ifrån välfungerande, och på sträckor genom Danderyd är bussarnas medelhastighet låg. Den förväntade trafikutvecklingen på E18 bedöms även försämra situationen. Danderyds sjukhus är ett av regionens akutsjukhus och Region Stockholm planerar för att utveckla området med fler vårdbyggnader. Den utvecklingen kräver en bättre koppling till kollektivtrafiken utifrån ett regionalt perspektiv. Hur bytespunkten utformas har även betydelse för att skapa bättre förutsättningar för regional cykelpendling. Den befintliga sträckan förbi Danderyds sjukhus har en trång passage längs hela bussterminalen, och konfliktpunkterna är många mellan fotgängare och cyklister.

Busshållplatser längs E18 vid Mörby centrum

För att förbättra tillgängligheten och bytesmöjligheterna för kollektivtrafikresenärer vid Mörby centrum, behöver Trafikverket

Kommunstyrelsen

säkerställa hållplatslägen i både söder- och norrgående riktning längs E18. Hållplatserna skapar resmöjligheter för invånare, de som arbetar i Mörbyområdet, samt resenärer som byter från tunnelbanan eller annan busstrafik och ska vidare. I dagsläget finns ingen busshållplats i norrgående riktning och södergående hållplats behöver förbättras. Hållplatserna skulle även medföra en viss avlastning för bytespunkt Danderyds sjukhus. Genom att förbättra kollektivtrafikens förutsättningar bidrar det med ökat antal kollektivtrafiksresor, som i sin tur kan medföra avlastning för E18.

Snabbcykelstråk längs E18

Ett snabbcykelstråk längsmed E18 i Danderyds kommun är i dag inte en namngiven åtgärd. Ett snabbcykelstråk kan bidra till att nå etappmål under hänsynsmålet ”Växthusgasutsläppen från inrikes transporter – utom inrikes luftfart som ingår i EU:s utsläppshandelssystem – ska minska med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010”. Ett snabbcykelstråk från Roslagstull till Täby Arninge är av stor betydelse för Danderyds kommun och övriga kommuner i Stockholm Nordost för att klara framtida krav på utökad cykeltrafik.

Trafikverket har sedan 2013 tillsammans med Danderyds kommun och Täby kommun utrett möjligheten till detta snabbcykelstråk. Delsträckan Frescati–Mörby centrum har varit med i Trafikverkets förslag till nationell plan, men det prioriterades bort av staten i den slutligen fastställda planen. Danderyds kommun anser att Trafikverket, tillsammans med Region Stockholm, ska prioritera och namnge projektet i länsplanen och nationell plan som omfattar både framkomlighetsåtgärder och trafiksäkerhetsåtgärder för oskyddade trafikanter, för att nå det regionala och nationella hållbarhetsmålen. Därtill bör väglagen förändras så att det blir möjligt att bygga ut viktiga cykelstråk längs allmänna, statliga, vägar.

Påverkan på Länsplan

Danderyds kommun påpekar att det är viktigt att regeringen i kommande Nationell plan ökar Region Stockholms Länsplans ekonomiska ramar, så att medel säkerställs för åtgärder kommunen anser nödvändiga, bland annat för:

Planskildhet Danderydsvägen – Roslagsbanan

Planskildhet för Roslagsbanan vid Danderydsvägen, i Djursholms Ekeby, måste prioriteras och bli ett namngivet objekt i Länsplanen för att skapa en bättre trafiksituation och möjliggöra kapacitetsförstärkning av Roslagsbanan.

Väg 262, Danderyd - Rösjön Gång- och cykelväg

Mellan Rösjön i Sollentuna och Enebybergsvägen i Danderyds kommun planeras en gång- och cykelväg att anläggas vid sidan av befintlig väg. Åtgärden är ett namngivet objekt i den regionala Länsplanen. Danderyds kommun anser att det är viktigt att Trafikverket genomför utbyggnaden av gång- och cykelvägen då det är av stor betydelse att det finns en

Kommunstyrelsen

förutsägbarhet som bidrar till ökad cykling, trygg, säkerhet och kommunens utveckling.

Hanna Bocander
Kommunstyrelsens ordförande